

Marktconsultatie

Versterken sociale basis 2028 e.v.

Gemeente Loon op Zand

11 juni 2026, 9.00-12.00 uur

De **gemeente Loon op Zand** (hierna: gemeente) is voornemens het voorliggend veld c.q. sociale basis opnieuw te organiseren en te versterken, met heldere rollen, verantwoordelijkheden en verwachtingen voor betrokken partijen. Hiertoe gaat de gemeente komend najaar een aanbesteding in het kader van Sociale en Andere Specifieke (SAS) diensten starten.

Hiervoor heeft de gemeente een marktconsultatie georganiseerd in de vorm van een bijeenkomst op donderdag 11 juni van 9.00 tot 12.00 uur, te Kaatsheuvel.

De volgende organisaties hebben deelgenomen aan de bijeenkomst:

- Stichting Farent
- Stichting ContourdeTwern

De **agenda** van de bijeenkomst was als volgt:

- Inleiding, doelstelling (presentatie door de inkoopadviseur)
- Inkoopstrategie en planning (presentatie door de inkoopadviseur)
- Beleidsuitgangspunten (presentatie door de gemeente)
- Vragen en discussie (interactief)
- W.v.t.t.k.

Van de bijeenkomst is hieronder verslag opgemaakt en dit is gedeeld met de aanwezige organisaties.

Introductie

Met de voorgenomen aanbesteding wordt ingezet op **één integrale partner (regisseur) binnen het voorliggend veld, die verantwoordelijk is voor het bieden van ondersteuning, het signaleren van behoeften en het stimuleren van participatie**. Inwoners krijgen toegang tot één herkenbaar aanspreekpunt voor hun ondersteuningsvragen. Het ondersteuningsteam welzijn biedt zowel individuele ondersteuning als collectieve activiteiten en speelt flexibel in op maatschappelijke ontwikkelingen en veranderende behoeften. Hiermee wordt een verschuiving gemaakt van aanbodgericht naar vraaggericht werken.

Deze nieuwe inrichting vervangt de huidige situatie, waarin sprake is van een versnipperd landschap met verschillende subsidierelaties op het gebied van welzijnswerk, maatschappelijk werk en jongerenwerk. Door te kiezen voor één samenhangende opdracht wordt gewerkt aan een dekkend en effectief voorliggend veld, dat beter in staat is om lichte en middelzware ondersteuningsvragen op te vangen.

Het **doel** van deze bijeenkomst is voor de gemeente om zich te **oriënteren** op de mogelijkheden in het aanbod.

Planning.

In de eerste helft van september wordt de selectieleidraad gepubliceerd. De selectiefase loopt tot medio november. Het voornemen is om de gunning op **1 april 2027** afgerond te hebben waarna er ruimte is voor een implementatieperiode tot de **start van de nieuwe overeenkomst op 1 januari 2028**.

Sociale foto.

De gemeente geeft een beschrijving van de sociale situatie binnen de gemeente: demografisch profiel, gezondheid, sociale problematiek. Er is onder meer sprake van bovengemiddelde vergrijzing, een relatief laag opleidingsniveau, relatief veel overgewicht en gezondheidsbeperkingen, minder beschikbaarheid van vrijwilligers en een beroep op jeugdzorg dat voortkomt uit mentale en sociale problematiek en vooral sterk is in de leeftijdsgroep 5 tot 12 jaar. Positieve aspecten zijn een relatief klein beroep op bijstand en een relatief gunstige sociaal-economische score. Binnen Wmo-voorzieningen wordt het meest beroep gedaan op wonen en vervoer.

Het betreft de resultaten van een nulmeting welke in 2024 is uitgevoerd en elke 2 jaar wordt herhaald.

De opdracht.

De gemeente licht de contouren van de opdracht toe aan de hand van leefgebieden en thema's.

Hoe ziet de gemeente het spanningsveld tussen innovatiegerichtheid en kanteling enerzijds en de gevraagde continuïteit anderzijds? Het antwoord hierop is dat de gemeente veel ruimte wil laten voor de invulling: het 'wat' ligt vast, het 'hoe' is aan de regisseur. Dit impliceert ook de bereidheid om bepaalde dingen niet meer te doen.

Waar legt de gemeente de accenten? De tweejaarlijkse foto leidend; de problematiek die daaruit naar boven komt bepaalt in grote mate de prioriteiten. Zo is er op dit moment een relatief grote groep inwoners met dementie. Daarnaast is jeugd een belangrijke focus. Strategisch partnership – één van de aanwezige partijen noemt het voorbeeld Tilburg waar dit goed werkt.

Vraag vanuit de gemeente: *biedt het beschrevene voldoende houvast?* Het antwoord hierop is bevestigend: dit biedt aanbieders een werkbaar kader. Wel wordt geconstateerd dat een heldere afbakening tussen privaat en publiek nog ontbreekt: wat doet de gemeente, wat doet het voorliggend veld, wat gaat de regisseur precies doen?

Specifiek wordt gevraagd naar de *afbakening ten opzichte van de indicatievrije dagbesteding*. Het antwoord hierop is dat ontwikkeling- en arbeidsmatig vanuit de Wmo op dit moment wordt omgevormd naar een nieuw product. De duur van de inzet wordt ingekort om een scherpere focus te leggen op de ontwikkeling van de inwoner.

Een andere vraag in relatie tot de afbakening betreft *activiteiten die in regionaal verband georganiseerd zijn*, zoals het regionale taalnetwerk, hoe kijkt de gemeente hier tegenaan? Hier valt niet één antwoord op te geven, dit is afhankelijk van product en context.

Hoe kijkt de gemeente aan tegen het behoud van lokale expertise? Dit is belangrijk. Tegelijkertijd biedt een lange contractduur ook ruimte om hierin te investeren. Dit biedt dus ook ruimte voor een partij van buiten, aldus de gemeente.

Specifiek worden de volgende elementen vanuit aanbieders als positief ervaren:

- Jongeren krijgen veel aandacht; hier is ook van belang om het 'systeem' rond de jongere te betrekken en de leefwereld (digitalisering is bijvoorbeeld een belangrijk element in het bereiken van de jongere);
- Bewonersparticipatie.

Aandachtspunten vanuit aanbieders:

- Vergrijzing en het geringe aanbod aan vrijwilligers; er is wel een grote groep inwoners in de gemeente met veel tijd dus hier ligt zeker een kans;
- Echtscheidingsproblematiek; kwetsbaarheid voor jongeren die hieruit voortvloeit.
- Risicogedrag gesignaleerd onder steeds jongere meisjes. Vragen die vroeger speelden bij 15 jarigen, spelen nu in groep 7/8. Op dit moment is er een grijs gebied tussen kinderwerk (ook gericht op ouders) en jeugdwerk. Overgang naar andere school. Echtscheiding maakt extra kwetsbaar.
- Burgerparticipatie is belangrijk. In het mobiliseren en organiseren van dit potentieel, te beginnen in de directe omgeving, ligt een mooie uitdaging.

De toeleiding.

De gemeente licht de uitgangspunten toe.

- Gemeente blijft verantwoordelijk. Eén herkenbare ingang, dit loket doet triage en betreft aanbestedingspartner daarbij, naar individuele of collectieve ondersteuning.
- Zo licht als mogelijk/ zo zwaar, en ook 'zo lang als nodig'.
- Na triage wordt eerste en vaste aanspreekpunt bepaald, dat zowel bij opschaling als afschaling betrokken blijft. Inwoner merkt dus niet in welke trede hij zit. Afstemming en samenwerking vinden plaats over de treden heen. We willen dat inwoner niet 'van kastje naar de muur' wordt doorgestuurd. Een warme overdracht betekent dat een inwoner het niet vervelend vindt om nog een keer z'n verhaal te doen. Ook is het met een aanspreekpunt in trede 2, makkelijker/ logischer om af te schalen. Dit is een cultuur-omslag, waarbij je als aanspreekpunt eigenaarschap neemt om hierover vragen te stellen. Mag echt leiden tot meer afschaling. Dit vraagt ook om bewustwording op trede 4 dat zij mensen voor deelvragen terug verwijzen naar lagere tredes. Hier wordt aan gewerkt met zorgaanbieders: wat missen zij om te kunnen afschalen? Dit vraagt tijd, is een proces.

Discussie.

*Dit vraagt ook van inwoners een **omslag in perceptie en houding** (toegang tot zwaardere vormen van zorg zijn geen automatisme). De gemeente werkt aan een communicatieplan wat bevordert dat collectieve voorzieningen gevonden worden door inwoners en dat zij regie nemen.*

Preventie kan al veel afvangen. Het grootste deel van de opdracht zit dus in het domein 'algemeen collectief', dat wil zeggen vóór de toegang.

Waarmee ga je wel/niet naar het zorgloket; wat komt bij het zorgloket terecht en wat wordt daarvoor al opgelost? De gemeente wil het zorgloket naar de wijk toebrengen, bijvoorbeeld in een Adviesplein; idealiter komen de vragen makkelijk bij zorgloket binnen, omdat iedereen het aanbod goed kent. Geconstateerd wordt dat dit nog wel enige nadere uitwerking verdient.

Vervolgens gaat de discussie over de **implementatie**. Er is tijd nodig om een en ander goed te organiseren. Er is coördinatie nodig tussen de regisseur (hoofdaannemer) en overig betrokken actoren (onderaannemers). Gesproken wordt van 'verbouwing met de winkel open', *is hier vanuit de gemeente voldoende aandacht voor?*

Gewezen wordt op het risico dat de gemeente minder voeling houdt bij wat er speelt bij onderaannemers. De gemeente staat open voor *ervaringen in andere gemeenten: wat werkt wel en niet?* Hier komt niet een eenduidig antwoord op; veel is contextafhankelijk, aldus aanwezigen. Iedereen is het er over eens dat de keuze voor een ruime implementatieperiode verstandig is.

Financiering.

In de selectieleidraad wordt de opdracht nader geconcretiseerd. Hier hoort vervolgens een lumpsum financiering bij. Begin september wordt dit nader ingevuld en in de selectieleidraad opgenomen.

Vraag vanuit de gemeente: *zijn er schaalvoordelen te behalen met de ruimte die straks geboden wordt op het 'hoe'?* Dit wordt bevestigend beantwoord: schaalvoordelen zijn te realiseren maar dit zal op termijn zijn en in het begin zal er geïnvesteerd moeten worden in het goed neerzetten van de organisatie.

Hier komt bij dat deze nieuwe werkwijze inzet vraagt op preventie; tegelijkertijd is het moeilijk om te verantwoorden wat je doet (de impact van preventie is immers minder goed zichtbaar te maken). Indicatoren (KPI's) met betrekking tot impactgericht werken vraagt een nieuwe werkwijze. KPI's zijn belangrijk voor monitoring en deze zorgvuldig definiëren is erg belangrijk: wat gaat er goed, wat gaat minder goed; waar dienen we het over te hebben in onze dialoog? Strategisch partnerschap betekent meer accent op monitoring i.p.v. verantwoording. Dit vraagt bovendien om vertrouwen, want het gaat om de effecten op langere termijn. Die vallen wellicht ook op andere plekken (zoals minder instroom in tweedelijns). Voordeel is dat je met meerjarige afspraken wat meer kunt spelen met budgetten, je kunt reserves inzetten i.p.v. jaarlijks labelen aan thema's (bv. 'mantelzorg'). Hier moeten we als gemeente de collega's in meenemen.

De gemeente vult nog aan: een zelfredzaamheidsonderzoek waarbij inwoners aangeven hoe zij zich ontwikkeld hebben (qua positieve gezondheid) kan meerwaarde hebben. Vanuit aanwezigen wordt opgemerkt dat welbevinden moeilijk te meten is en ook afhankelijk is van factoren in de omgeving die niet direct verband houden met de inspanningen van de aanbieder. Gewezen wordt verder op het belang van de gemeenteraad mee te nemen met tellen en vertellen. Iedere gemeenteraad is ook anders, qua betrokkenheid en kennis.

Gevraagd wordt tenslotte in hoeverre Loon op Zand *praktijkvoorbeelden* op het oog heeft *van gemeenten*. Inderdaad, verschillende gemeenten zijn bezocht om te leren van de manier waarop zij het voorliggend veld hebben georganiseerd; voorbeelden zijn Montfort, Lingenwaard, Heusden en Waalwijk. Elke gemeente is echter anders en het is dus geen kwestie van kopiëren en plakken.

Afsluiting.

De gemeente spreekt haar dank en waardering uit voor de tijd, betrokkenheid en openheid van de aanwezige aanbieders. Er is veel bruikbare input opgehaald waar de gemeente de komende tijd mee aan de slag kan bij het nader uitwerken van de opdrachtbeschrijving en procedure.

Aanwezige aanbieders hebben gelegenheid om desgewenst nog schriftelijk een bijdrage te leveren.

Een geanonimiseerd verslag wordt opgemaakt en dit wordt straks ook op TenderNed gepubliceerd.

Arthur van de Meerendonk

Adviseur Inkoop, inkoopbureau Karel, Namens de gemeente Loon op Zand

Bijgevoegd: **slides** die getoond zijn tijdens de bijeenkomst.